

Zavíječ zimostrázový - *Cydalima perspectalis* – první výskyt v Blatné

Na soukromé zahradě v Podzámčí v Blatné byl zaznamenán výskyt zavíječe zimostrázového.

Rádi bychom informovali naše spoluobčany a zahrádkáře o výskytu tohoto invazivního a nepůvodního druhu a poskytli vám základní informace o tomto rostlinném škůdci. Ve veřejné zeleni ho budeme pravidelně monitorovat a v případě výskytu podnikneme i včasná opatření proti přemnožení tohoto druhu. V naší oblasti není příliš rozšířený, ale některé části naší republiky s tímto škůdcem mají velké starosti. Housenky zavíječe zimostrázového při přemnožení dokáží zdecimovat celé keře rodu *Buxus* – zimostráz a šíří se velmi invazivně. Proto je důležité, abychom při výskytu tohoto škůdce postupovali jednotně a důsledně, aby nedocházelo k přemnožení a přemnožení zavíječe v naší oblasti.

Jak zavíječe poznáte

Motýli zavíječe jsou snadno rozpoznatelní. Jsou obvykle bíle zbarveni s širokými tmavohnědými lemy křídel a charakteristickými bílými skvrnkami v přední části lemu předních křídel. Rozpětí křídel dosahuje 40 mm. Snůška obvykle čítá 20–30 průsvitných vajíček. Housenky zavíječe jsou po vylíhnutí žluté, v pozdější fázi vývoje se barví do zelena a mají kresbu tvořenou podélnými černými a bílými vlnitými pruhy a dvěma páry černých skvrnek na hřbetě každého článku. Dorostlé housenky dosahují délky 30–40 mm. Kukly jsou zelené, na hřbetě žluté, po stranách s výraznými tmavými podélnými pruhy.

Příznaky poškození/napadení

Housenky začínají žít uvnitř keře, kde jsou těžko pozorovatelné. Žír housenek na jednotlivých keřích probíhá velmi rychle, proto se často napadení zjistí až tehdy, když je keř již silně poškozen. Žír je plýtvavý, housenky poškodí více lístků, než spotřebují, poškozené listy následně opadají nebo zasychají a dochází k výraznému estetickému znehodnocení keřů, případně až k holožiru. V důsledku poškození trpí rostliny nadměrným výparem a tím dochází k jejich odumření.

Životní cyklus

Zavíječ zimostrázový má na našem území zpravidla 2 generace do roka, při teplém podzimu se mohou částečně vylíhnout i housenky třetí generace. Přezimují drobné žluté housenky 1.–3. instaru, které se nacházejí spředené mezi listy zimostrázu. Jarní žír housenek obvykle začíná od poloviny března až do poloviny dubna, jakmile venkovní teplota překročí 7 °C. V závislosti na teplotě po dalších 10 dnech jsou pozorovatelné housenky 4.–6. instaru, které jsou již zelené s podélnými černými a bílými pruhy se dvěma černými skvrnkami na hřbetě každého článku. Housenky 7. instaru se zakuklují od poloviny května v zelené kukly. Stadium kukly trvá v závislosti na teplotě 14 dnů i déle. Pak začnou mít zřetelné tmavé oči a kukly žloutnou. Krátce před líhnutím dospělce prosvítá zbarvení křídel. Motýli 1. generace se líhnou od konce května do poloviny června. Let motýlů 1. generace trvá 4 až 6 týdnů. Následuje vznik 2. generace zavíječe zimostrázového. Samička klade na spodní stranu listů desítky až stovky snůšek po 20 až 30 plochých průsvitných vajíček. Po týdnu až 14 dnech se ze stadia vajíčka líhnou drobné žluté housenky 1.–3. instaru, které se nacházejí spředené mezi listy zimostrázu. Z vajíčka se líhnou opět drobné žluté housenky 1.–3. instaru 2. generace, které se objevují orientačně

od poloviny června. Následují dorostlé housenky 4.–6. instaru 2. generace a poté kukly. Motýli 2. generace se objevují od konce srpna do začátku října. V teplých letech může potomstvo 2. generace dokončit vývoj a ještě na podzim dát vznik částečně 3. generaci.

Způsoby šíření

Aktivní let motýlů má zejména lokální význam při postupném rozšiřování ohnisek výskytu. Hlavní cestou průniku zavíječe na území EU je dovoz hostitelských rostlin z území jeho výskytu, obzvláště z Číny.

Jak bojovat proti zavíječi zimostrázovému

Nejúčinnějším prostředkem v boji se zavíječem zimostrázovým je postřik, který obsahuje bakterii *Bacillus thuringiensis*. K jeho výhodám patří nejen vysoká efektivita, ale i fakt, že je „zaměřený“ pouze na housenky zavíječe zimostrázového či jiných škůdců (např. obaleče jablečného nebo běláška) – nemusíte se tedy bát, že byste na keři zahubili užitečné živočichy. Kromě toho je zcela přírodní, takže jej ocení i lidé, kteří si zakládají na zahradě v souladu se zásadami ochrany životního prostředí a nepoužívají chemické přípravky.

Ostatní insekticidy proti zavíječi

Některé z klasických insekticidních postřiků je možné proti zavíječi zimostrázovému rovněž použít, nicméně jejich účinnost nemusí být tak vysoká. Navíc je nutné ošetření buxusů několikrát opakovat v průběhu celé sezóny a odborníci doporučují pro větší efektivitu střídat značky postřiků.

Další možnosti ochrany rostlin jsou feromonové lapače a pasti na zavíječe

Lapače a pasti se používají spíše preventivně. Výborným prostředkem, jak přítomnost zavíječe zimostrázového na keřích včas zjistit, jsou feromonové pasti. Ty lákají tohoto škůdce do lapače, který stačí pravidelně kontrolovat. Díky pastí na zavíječe snadno odhalíte, v jakém stadiu se motýl na buxusu nachází, a můžete tak včas začít s bojem proti němu. Výhodou také je, že díky feromonům neobsahuje lapač nebezpečné chemikálie, takže je neškodný pro další živočichy včetně včel. Pastí na zavíječe se dají většinou používat opakovaně, stačí pravidelně měnit pouze jejich feromonovou náplň (je třeba se řídit pokyny výrobce).

Zde připojujeme odkaz na stránky Rostlinolékařského portálu:

https://mze.gov.cz/public/app/srs_pub/fytoportal/public/?key=%22e7104b8e5a8d44e55703fbf062bcc4a%22#r|p|so|skudci|detail:e7104b8e5a8d44e55703fbf062bcc4a|popis

Za odbor životního prostředí MěÚ Blatná Lucie Kočovská DiS.

